

VERKEERSSLACHTOFFERS, ONZE ZORG?

Elke keer als ik op de weg weer een doodgereden dier zie liggen, voel ik mij een beetje schuldig, zonder dat ik er iets aan kan doen. Of het nu vogels of andere dieren zijn welke dood, platgereden op of langs de kant van de weg liggen, steeds krijg ik een raar gevoel van binnen. Natuurlijk staat dit in geen enkele verhouding met wanneer er menselijke slachtoffers te betreuren zijn, maar toch. Hoeveel dieren er jaarlijks worden doodgereden is niet precies bekend; het zullen er honderduizenden, zo niet miljoenen, zijn. Op verschillende plaatsen is er enig onderzoek naar gedaan.

Toen we op 13 april op weg waren naar de jaarvergadering van de "Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming", werd door ons (ondergetekende en de coördinator van de provincie Groningen) een doodgereden boommarker vlak over de Friese grens aangetroffen. Op de vergadering werd door ons bepleit om meer aandacht aan bovengenoemd probleem te schenken en met elkaar naar oplossingen te zoeken om het aantal verkeersslachtoffers (van mens en dier) te beperken. In 1996 heb ik alle op en langs de weg liggende doodgereden egels genoteerd die ik tegenkwam. Het bleken er 27 te zijn; alleen al in Burgum waren het er 14 van deze prachtige dieren. Maar ongetwijfeld zullen er veel meer geweest zijn. Want vaak zegt zo'n onderzoekje meer over het aantal afgelegde kilometers dan over het werkelijk aantal verkeersslachtoffers. Toch laat het zien hoe ontstellend veel van deze dieren in het verkeer omkomen. Of dit de stand van het aantal egels beïnvloed is niet geheel duidelijk, maar lijkt wel waarschijnlijk.

Verkeersslachtoffers onder zoogdieren zeggen veel over het voorkomen van deze diergroep. Het is zelfs een van de beste manieren om de aanwezigheid van bepaalde soorten vast te stellen, maar voor het individu is het dan wel te laat. De laatste in het wild levende otter in Friesland werd doodgereden. Nu, tien jaar later, worden kosten nog moeite gespaard om het dier terug te krijgen. Hoe hebben we het zover kunnen laten komen? Dieren hebben ook het recht om te leven! Waarom moet alles wijken voor onze gehaastheid in deze dolgedraaide maatschappij? Is er nog hoop voor dieren als de egel in onze 24-uurs-samenleving, waar alles draait om de economie en geld?

Misschien is er hoop. Er zijn kenteringen zichtbaar, al mag het maar weinig moeite en tijd kosten. Er worden momenteel op diverse plaatsen wildtunnels aangelegd, want de drukte in het verkeer is zo toegenomen dat er tussen verschillende gebieden gewoon geen uitwisseling meer mogelijk is. Wildspiegels worden al jaren toegepast, maar zijn maar voor een beperkt aantal soorten effectief. Dan zijn er nog de maatregelen die door vrijwilligers worden genomen bij de paddentrek in het voorjaar, wanneer deze dieren naar hun paaiplaatsen trekken.

Toch zullen we met elkaar naar meer oplossingen moeten zoeken. Naast de hier genoemde maatregelen kunnen nog een aantal technische ingrepen worden toegepast. Zo kunnen constructies van bruggen en viaducten zo worden uitgevoerd dat oversteekplaatsen onder de rijbanen worden doorgevoerd. De beplanting kan zo worden aangepast dat dieren van het verkeer worden weggeleid of weggelokt van gevaarlijke plaatsen.

Maar bovenal zal de mentaliteit, de onverschilligheid en het rijgedrag moeten veranderen. Men zal weer verantwoordelijkheid voor elkaar moeten dragen en rekening met elkaar moeten houden en met de dieren om ons heen.

Marten Zijlstra, coördinator "zoogdiermonitoring" in Fryslân.
